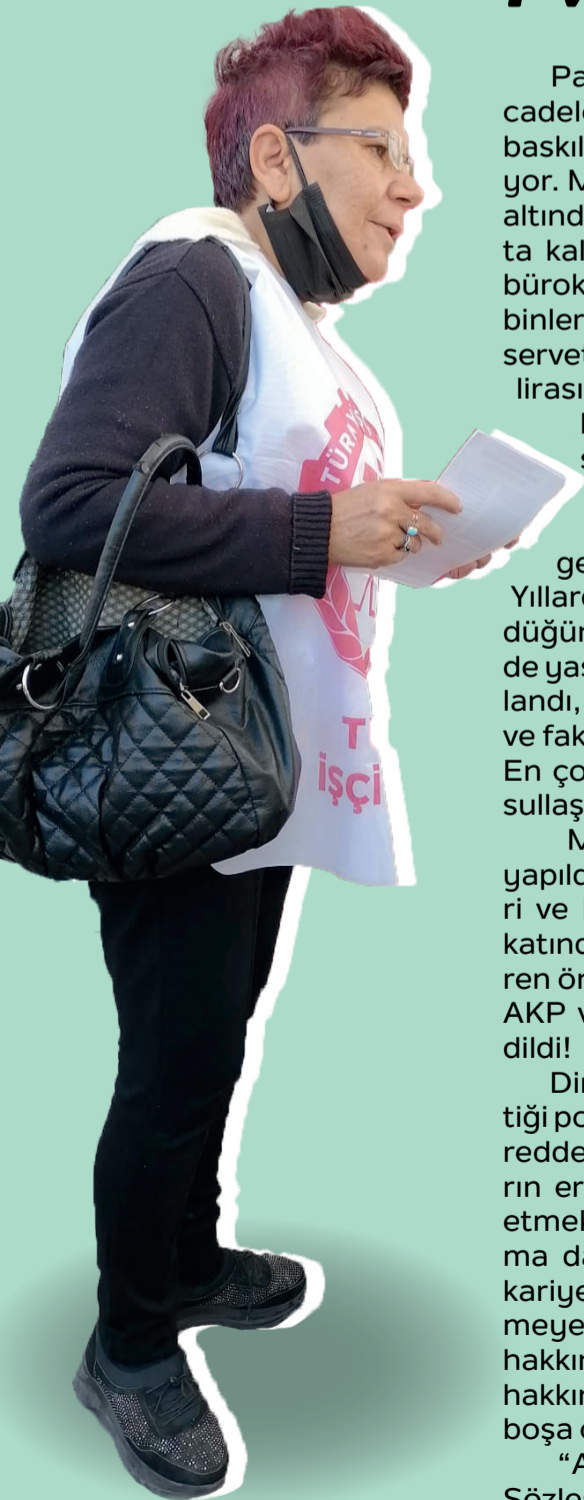

TİP'li Kadınlar

BÜLTEN
2021 - Sayı: 01

Emeğimiz, Geleceğimiz İçin Mücadeleye Devam!

Pandemi ve ekonomik krizle mücadele ederken AKP/Saray rejiminin baskıları da ülkemizde devam ediyor. Milyonlarca kişinin açlık sınırının altında kalan asgari ücretle hayatta kalmaya çalıştığı ülkemizde, kimi bürokratların birkaç farklı yerden binlerce lira maaş alarak servetine servet kattığı ortalığa saçılırken Türk lirasının değer yitirmesi, neredeyse her ay getirilen zamlar ve yükselen enflasyon karşısında geliri sabit olan işçi ve emekçiler için geçinmek imkânsız hâle geldi.

Yıllardır ülkenin ekonomisinin büyüdüğünü iddia eden iktidar refah içinde yaşarken emekçilerin borçları katlandı, yoksulluk daha da arttı. Zengin ve fakir arasındaki fark giderek açıldı. En çok da kadınlar ve çocuklar yoksullaştı.

Meclis'te bütçe planlamalarının yapıldığı geçtiğimiz ay, milletvekilleri ve bürokratlara asgari ücretin üç katından fazla maaş almamasını içeren önerge sunuldu ancak bu önerge AKP ve MHP'lilerin oylarıyla reddedildi!

Din ve gelenekler üzerinden ürettiği politikalarla, kadın-erkek eşitliğini reddeden AKP/Saray rejimi, kadınların erkeklerle hizmet etmek ve itaat etmekle yükümlü olduklarını topluma dayatıyor; kadınların en önemli kariyerinin "annelik" olduğunu işlemeye çalışıyor her fırsatta. Eğitim hakkından çalışma hakkına, sağlık hakkından yaşam hakkına bu çabayı boşa çıkarmaya devam edeceğiz.

"Aileyi yıkıyor" diyerek İstanbul Sözleşmesi üzerinden toplum içinde kutuplaşma yaratarak İstanbul Söz-

leşmesi'nden çekilmek için destek toplayan AKP/Saray rejimi; şiddete uğrayan ve öldürülen kadınlara, istismara uğrayan çocuklara, ayrımcılığa maruz bırakılan LGBTI+'lara, göçmen kadınların yaşadığı zorluklara ve tüm sorunlara gözlerini yummaya tercih etti, ediyor. Kadına yönelik şiddete, ayrımcılığa karşı mücadelemiz kesintisiz sürecektir.

Gericilikle ve muhafazakâr söylemlerle laiklik karşıtı olduğunu her fırsatta gösteren AKP/Saray rejimine karşı biz kadınlar da boyun eğmiyor; haklarımızın gasp edildiği, kadına yönelik ayrımcılığın ve şiddetin artmaya devam ettiği ülkemizde laiklik mücadelesini de sürdürmemiz gerektiğini biliyoruz. Laiklik, toplumsal yaşamın temel ilkelerinden biridir. Herkese; en çok da kadınlara, çocuklara, yoksullara lazımdır.

Pandemi süreci, hâlihazırda var olan her türden eşitsizliği daha net gösterirken cinsiyete dayalı eşitsizlikleri derinleştirmiştir. Pandemi ister kamusal alanda çalışan olsun ister olmasın, kadınların ev içindeki görünmeyen emeklerini görünür kıldı. Dışarıdan hâlihazırda alınamayan her hizmetin ev içinde herhangi bir karşılığı olmadan yapıldığı görüldü. Bu da kadınların yeniden üretim alanında üstlendikleri sonsuz yüklerin boyutlarını gözler önüne serdi. Bakım emeği ve ev işleri mücadele alanlarımızdan olmaya devam edecektir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) "İstatistiklerle Kadın 2020" raporuna göre Türkiye'de istihdam oranı erkeklerde %65, kadınlarda ise %27,5'tir. Üstelik kadın istihdamının yarısı kayıt dışı gerçekleşmekte; 2.8 milyon ka-

dın sayısı en fazla kayıt dışılık aile içi ve ücretsiz tarım sektöründe görülmektedir. Kadınlar esnek ve ağır çalışma koşulları altında vasıfsız, taşeron işlerde, daha düşük ücretlere güvencesiz ve düzensiz çalışmakta; iş yerinde tacize, ayrımcılığa ve mobbinge uğramaktadır.

Eylül ayında gerçekleştirdiğimiz Türkiye İşçi Partisi Kadın Konferansı'nda yürüttüğümüz tartışmalar neticesinde "Emekçi kadının kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarını temel eksenine alan siyasi ve örgütsel bir çalışma örülmesi" gerektiği konusunda ortaklaşmaya vardık. Kadın istihdamını artırmak, kamusal alanda çalışan kadınların yaşadığı ücret adaletsizliğine, mobbinge yönelik politikalar geliştirmek, kadınların haklarını korumak ve seslerini duyurmak mücadele alanlarımız arasında olacaktır. Çocuğunu bırakacak yeri olmadığı için çalışma yaşamının dışına itilen kadınların çalışma hayatına devam edebilmesi için kreş olanaklarını yaratmak, aynı iş yaptığı hâlde kadın olduğu için daha düşük ücret almaya mahkûm edilen kadınların hak ettiği ücretlerle çalışabilmesini sağlamak, doğum yapan annelerin süt izinlerinin 24 hafta olması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasına zemin hazırlamak mücadele alanlarımız olmalıdır.

TİP'li Kadınlar olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğini hem partimiz içinde hem de toplumda ortadan kaldırmak için var gücümüzle çalışmak görevlerimiz arasındadır. Örgütlü mücadele yaşatır; zafer, direnen kadınların olacaktır.

Mücadelenin Sonu Kazanım Olacak!

Pandemi süreciyle birlikte PTT'de uzun zamandır taşeron işçiler olarak emek veren PTT-Sen ve PTT Kargo-Sen yöneticileri ile birlikte üyelerin birçoğu hukuksuzca işten atıldı. Geçtiğimiz dönemde de sosyal medyaya düşen Konak PTT patronu Yavuz Çakır'ın bir kadın çalışana "Senin nefesini keserim, gözünün üstüne yumruğu indiririm." sözleri büyük gündem olmuştu. PTT-Sen yöneticilerinin işten atıldığı süreçte sürgün edilen ve buna karşı da içeride direnip ona söylenene boyun eğmemeyi başaran bir kadın taşeron emekçi arandığında, aslında Yavuz Çakır'ın arkasındaki bu tehdit söylemlerinin motivasyonu karşısındaki direnişin potansiyelinden kaynaklıydı. PTT-Sen temsilcileri durumu "Bir taşeron patronunun en büyük korkusu, bugün birken yarın üç, yarın üçken sonraki gün on kişi olmamız... Karşısında daha önce de dik durmuş ve yine dik duracağını bildiği birinin olması ... Bu yüzden de aslında bu tehditleri yalnızca bir kadın arkadaşımıza değil, dik duracağını bildiği her arkadaşımıza yapmış oluyor. Yalnızca bir arkadaşımızın nefesini değil, içeride birbirine destek olmuş ve boyun eğmemiş her arkadaşımızın nefesini kesmek istiyor." şeklinde aktardı. TİP'li Kadınlar olarak PTT-Sen Örgütlenme Sekreteri Leyla Bihter Özenç ile sürece dair olabildiğince kapsamlı bir söyleşi gerçekleştirdik.

Röportör: Zorlu pandemi günlerinde kargocu ve postacı emekçiler olarak yükünü sırtlandığınız alanda sendikalaşmayla birlikte işten çıkarılma süreciniz nasıl gelişti?

Leyla Bihter Özenç: Bizlerin 2019 yılında PTT-Sen ve PTT Kargo-Sen adlı iki sendikası kurulmuştu. Bu sendikaları kurmamızdaki sebep taşımacılık ve iletişim iş kollarında taşeron çalışanların olmasıydı ancak sonradan bütün bu arkadaşlarımız iletişim iş koluna devredildi. Biz de bu nedenle artık PTT-Sen üzerinden örgütlenmelerimize devam ediyoruz. Fakat iki sendikada da yöneticilerimiz aktif çalışmalarını sürdürmekte. Pandemide öncelikle İzmir'deki daha sonra da İstanbul'daki yöneticilerimiz işten atılmışlardı. 10-12 yıldır çalışmakta olan yöneticilerimiz İzmir'de sözleşmeleri yenilenmeyerek İstanbul'da ise Kod-29'la ya da zorunlu ücretsiz izne çıkarılarak işlerinden atılıyorlar. O dönemde 110 gün kadar "İşlerimizi geri istiyoruz!" dediğimiz eylemlerimiz sürmüştü. Ankara'daki genel müdürlüğe gidip üst işveren olarak sorumluluk alınması gerektiğini ve PTT'deki taşeronların, her yerdeki taşeron işçiler gibi asıl işin tüm yükünü üstlendiği ve kanunsuz biçimde iş tanımlarının değiştirilmesiyle bir memurdan farksız çalıştırıldığı ve kadroya geçirilmeleri gerektiğini söylemiştik. 110 günlük direnişimizin sonunda zorunlu ücretsiz izne çıkarılan arkadaşlarımız işlerine geri döndüler. Bu süreçte de kazanımımız, PTT'nin hiç sorumluluk almadığı bir düzlemde meseleye dâhil olup Bakanlık aracılığıyla İzmir'deki taşeron patronu

için "Burada sendikal baskı vardır. Üyeler istifa ettirilmektedir ve 853 kez sendikal suç işlenmiştir, para cezası kesilecektir." şeklinde raporlandırıp 1.575.000 TL para cezası kesilmesini sağlamaktır. Bu kazanım da aslında bir direnişin kamuoyuna yansınmasıyla güzel sonuç buldu. Ancak bu süreçte sendikal faaliyetin önünün kesilmesi yalnızca yöneticilerin hukuksuzca işten çıkarılmasıyla değil, üyelerin tek tek aranarak sendikadan istifalarına zorlanmasıyla da gelişmiştir. Üyelerin gün sonuna kadar sendikadan istifa etmedikleri çerçevede, iş akdinin feshi yahut sürgünleri söz konusu olmuştur. Bizlerin hedefi aslında içeride faaliyet gösteren arkadaşlarımıza bu hukuksuzluklar karşılığında destek verebilmek, yalnız olmadıklarını göstermek ve süreç de bu şekilde gelişmiş oldu.

Röportör: Direniş sürecinde toplumdaki gelen destek ve tepkiler ne durumdaydı?

Leyla Bihter Özenç: Kargocu ve postacılar bizlerin evimize giren; evimizden çıkan siparişlerini, mektuplarını, eşyalarını taşıyan emekçiler olmalarına rağmen çok fazla şiddet vakasına şahit oluyor. İnanılmaz bir gönderi yüküyle çalıştığı bilinmediği için sanki gecikmeler onun sorumluluğuymuş gibi lanse edilir şirketler tarafından. Ancak direniş süreciyle birlikte gelen geçen insanlara kendimizi anlattığımız takdirde toplumun fikrinin değiştiğine şahit olduk. "Ben PTT'deki aksayışların iç yüzünü bilmediğim için gelen giden postacıya, kargocuya çıkışıyordum." şeklinde bizlere dönüş yapan ve aslında özürlerini de ileten insanlarla karşılaştık. Aynı

süreci postasını, kargosunu vermeye gelen insanlar oradaki şeflere, amirlere "Dışarıda işçiler oturuyor ve neden bu konuda bir şey yapmıyorsunuz?" sorusunu sıkça sordu. Yaptığımız tag çalışmalarında direniş alanlarımızda bizi ziyaret eden insanlar sıkça bize destek verdiler ve taleplerimizin duyulmasına yardımcı oldular.

Röportör: Taşeron işçilerin bu süreçte maruz bırakıldığı hukuksuzluklar ne durumda ve sizin talepleriniz neler?

Leyla Bihter Özenç: Marmara'da hâlâ devam eden, Yargıtay aşamasında olan bir yetki sürecimiz var. Bir toplu sözleşme sürecinin başlayabilmesi için buradan gelecek sonucu bekliyoruz. İzmir'de ise yetkimizi temmuz ayı itibarıyla aldık ve patronla toplu sözleşme imzalamak üzere masaya oturduk fakat patron bizim satın alınamaz bir sendika olduğumuzu fark ettiği için üyelere tekrar tehditlere başlamak ve temsilci arkadaşlarımızı işten çıkarmak gibi hamlelerde bulundu. Biz de işimizi geri istediğimizi söyleyerek İzmir'de tekrar eylemlere başlamıştık. Bu eylemler sonucunda üç temsilci arkadaşımız da işlerine geri döndüler. Resmi arabulucu görüşmesini bekliyoruz. Eğer ki buradan da bir sonuç alınamazsa ve benzer tehditler, hakaretlerle masa yeniden terk edilirse buradan sonra grev süreci dediğimiz aşama başlayacaktır. Tehditlere gelirse de şu anda bir işe iade ve savcılık suçlamaları kavuşturma aşamalarına varıldığı için bir sessizlik hâkim diyebiliriz. Ancak olası bir grev sürecinde yine aynı tavrın sergilenmesini bekliyoruz.

Kadına Yönelik Şiddet: Bütünsel Mücadele ve Örgütlülük

Şiddete dair pek çok kavram kullanılıyor: Kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet, yakın ilişkilerde şiddet, erkek şiddeti, cinskirımı, cinsiyetli şiddet vb. Elbette bu kavramlar farklı vurguları ve tercihleri yansıtmaktadır. Yine de hangi kavram kullanılırsa kullanılsın, şiddetin “toplumsal cinsiyet çatışmalarına” dayandığı ve kadınların belirgin bir risk altında olduğu temel kabuldür.

Şiddetin farklı türlerinin varlığı, örneğin erkeklerin de çeşitli biçimlerde şiddete maruz kalmaları ya da kadınların “toplumsal cinsiyet çatışmaları” dışında nedenlerle (kimi devlet zorbalığı örnekleri) şiddete maruz kalmaları, yukarıda bahsettiğimiz şiddetin “cinsiyetli boyutunu” şüpheli hâle getirmez. Zira kadına yönelik şiddet; kadınların kadın olmaktan kaynaklı, ezilen cins olmalarından kaynaklı şiddete maruz kalmalarını anlatır.

Kadınların binyıllardan bugüne farklı farklı kültürlerde, toplumlarda, üretim biçimlerinde karşı karşıya kaldığı türlü şiddet biçimlerinin ise tek bir işlevi vardır: Ezilen cins olarak kadınların kontrol altına alınması.

Daha yakın bir plandan bakıldığında ise “şiddet ve kontrol” döngüsünün ana yatağı, erkek egemenliği ve kapitalizmdir. Diğer bir ifade ile kadına yönelik şiddet, erkek egemenliği ve kapitalizm temel belirleyenleri olmadan açıklamak mümkün değildir.

Buradan bir adım daha atalım. Neler kadına yönelik şiddetin ya da erkek şiddetinin kapsamına girmektedir? Elbette suçun tanımı tarihsel koşullardan bağımsız ele alınamaz. Nitekim erkek şiddetinin çeşitli biçimlerinin yasa metinlerinde de tanımlanması belli tarihsel toplumsal dinamiklerin, mücadelelerin ürünüdür.

Bu tarihsel perspektiften bakıldığında tecavüz, yaklaşık 2 bin yıldır bir suç olarak kabul edilmektedir. Ancak suçun tanımının biraz ilginç olduğunu söylemek gerekir. Tecavüz pek çok ülke için geçen yüzyılın yarısına kadar “bir erkeğin başka bir erkeğe karşı işlediği mülkiyet suçu” konumundadır. Bu duruma Türkiye’den bir örnek vermek gerekirse eski Türk Ceza Kanunu, tecavüz suçunu “Adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine cürümler” olarak tanımlamıştır. Yani TCK, tecavüzü; bedensel ve bireysel olarak ayrı bir varlık olan kadına karşı işlenmiş bir suç olarak değil, koca ya da babanın reisi olduğu aileye karşı işlenmiş bir suç olarak görmüştür.

İş yerinde cinsel tacizle ilgili bilinen ilk rapor 1987 gibi geç bir tarihte yazılmıştır.

90’lı yıllara kadar bir şiddet türü olarak kabul edilmeyen “ekonomik şiddet”; kadının emeğine, yarattığı değere, kazancına el koyma, kazanma hakkını, karar alma hakkını ya da kazanç sağlamayı olanaklı hâle getirecek eğitimini engelleme gibi boyutlarıyla ele alınmıştır.

Evlilik içi tecavüzün suç kapsamına alınması son otuz yılda mümkün olmuştur.

Aynı şey çoğu örnekte aile içi şiddet ve “koca dayacağı” için de geçerli olmuştur.

Psikolojik şiddetle ilgili pek çok kavram yeni yeni ortaya çıkmaktadır.

Sonuçta İstanbul Sözleşmesi (Kadınlara yönelik şiddet ve ev-içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi- 2011) gibi uluslararası metinlerde ifade edildiği üzere kadına yönelik şiddet; fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik boyutlarıyla tanımlanmaktadır.

Ev içi şiddet, kadınların en fazla karşılaştıkları şiddet biçimi olarak oldukça dallı budaklı bir olgudur. Ev içi şiddet; aile içi şiddeti kapsar ama onun da ötesinde, evli olmanın ya da aynı evde yaşamının gerekli olmadığı flört şiddeti ya da eski eş ve akrabaların şiddeti gibi yaygın olgulara işaret eder. Tüm bunlar özel alanda yaşanan, dokunulamaz varsayılan ilişkiler değildir. Aksine bu şiddeti önlemek ve sonuçlarına ilişkin yaptırımlar uygulamak devletlerin yükümlülükleri olarak değerlendirilir. İstanbul Sözleşmesi’ndeki tanımlamanın en can alıcı yanları şöyle sıralanabilir:

1-Kadına yönelik şiddet, insan hakları ihlalidir.

2-Kadına yönelik şiddet, bir ayrımcılık formudur. Diğer bir deyişle bu şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanır ve sonuçları eşitsizliği artırır, erkeğin tahakkümünü güçlendirir.

3-Kadına yönelik şiddet, kamusal veya özel alanda meydana gelir. Her türlü şiddeti kapsamaz ve temelde “kadına kadın olmasından dolayı uygulanan ve kadınları orantısız biçimde etkileyen şiddettir.” (Betül Yarar, Şiddetin Cinsiyetli Yüzleri, İÜ Yay-2015, s.193)

Şiddete karşı mücadelede bütünsel bir perspektif oluşturma

Kadına yönelik şiddete karşı mücadele denildiğinde ilk elden akla gelen suç ve ceza alanıdır. Türkiye örneğinde suçluların pek çok örnekte ceza almayı ya da haksız iyi hâl indirimlerinden faydalanışı bu hattı daha da önemli hâle

getirmektedir. Oysaki eşitsizliğin yalnızca suç sonrası görünümüne odaklanmak sorunu çözmez. Şiddet uygulayanlara ceza vermek, adaleti tesis edebilir ama yeni suçların oluşmasını engellemez. Dolayısıyla bütünsel bir mücadele hattı oluşturmak, örneğin kadın işsizliğine, cinsiyetçi ideolojilere, sosyal politikaların yokluğuna, şiddeti körükleyen kadın düşmanı kurumlara karşı mücadeleyi bütünleştirmek gerekmektedir.

Güncel bir perspektiften bakıldığında neoliberalizm işçi sınıfına saldırırken onun bir kesimini “erkeklik masallarıyla” uyutmaya; yak, yık, parçala, patlat, doğra diyerek yüreklendirmeye devam ediyor. Kadının şiddetin nesnesi hâline, krizin “şok emicisine” dönüştürülmesi buraya denk düşüyor. (Nancy Holmstorm, Sosyalist Feminist Proje, cilt:1, Kalkedon Yayınları, 2012, s.205) Tam da bu yüzden şiddete karşı mücadele, neoliberalizmle yeni bir bedene kavuşan ataerkinin, onun politik ve sınıfsal dolayımının ötesinde düşünülemez. AKP rejimi örneğinde İstanbul Sözleşmesi’nin feshi bize bütünsel, politik odağı olan bir hat oluşturmanın önemini bir kez daha göstermektedir.

Bu bütünsellik içinde, sığınma evlerinin sayısının artırılması, kadını emek sürecinden uzak tutan engellere karşı mücadele (yaygın halk kreşleri mücadelesi yürütmek gibi), kadını güçlendirecek yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri organize etmek, kadın lehine sosyal politikalar talep etmek, iş yerlerinde kadınların maruz kaldığı çeşitli şiddet biçimlerine karşı (mobingten tacize) özel örgütlenme çalışmalarını yürütmek, şiddete karşı “haklarımız” mücadelesini yürütmek ve her türlü hukuksal desteği kadınlar için yaygınlaştırmak vb. öne çıkmalıdır.

Kadınların, üretimden gelen güçlerini, yalnızca sınıfsal çatışmalar için değil; giderek daha fazla iç içe geçen sınıfsal-cinsiyetli çatışmalar için de kullanabilmesinin mekanizmaları, örgütlülükleri oluşturulmalıdır. Şimdiye değin Türkiye’de kadın hareketinin sokaktaki muazzam başarısı düşünülürse kaybettiklerimizi kazanmak için kitlesel eylemlerden daha fazlası gerekmektedir.

Örgütlülük ve güç gösterme ihtiyacı hiç olmadığı kadar hayati bir gereklilik olarak belirmektedir.

Bu anlamda TİP’li Kadınlar, bugünün ihtiyaçlarına uygun olarak şiddet başta olmak üzere cinsiyetli çatışmalara, emek cephesinden güçlü bir yanıt üretebilmenin imkânlarını arayacaktır.

Yaşam Hakkına Saldırı

Şiddete Karşı Sığınmak Talep Etme Hakkı

Kadın düşmanı iktidarın hak gaspları karşısında vermiş olduğumuz mücadelede bugün, bu hakları iyi tanıyarak gerek sosyal hayatımızda gerek yargı makamlarında bu hakların uygulanmasını direktmek de en az haklarımızı sokaklarda, meydanlarda savunmak kadar kritik.

Haklarımızı tanımaya önem atfetme sebebimiz elbette ki yalnızca politik bir tavır değil. Bu hakları iyi tanımak ve uygulanmasında direktmek kadınlar için çoğu zaman hayati bir önem de taşıyor. Zira kanunları, sözleşmeleri re'sen uygulaması gereken kolluk ve yargı makamlarının kadın düşmanı politikalarla kuşatılmış olduğunu söylememize sanırım gerek yok. Bizler, haklarımızı ve hayatlarımızı bu iktidarın polislerine, hakimlerine, savcısına, yandaşlarına bırakamayız. Haklarımız da hayatımız da onların inisiyatifine bırakılmayacak kadar kıymetli.

Haklarımızı yazacaksak en temel hakkımız olan "yaşam hakkı"mız ve bu hakka yapılan saldırılar yani şiddet karşısındaki haklarımız ile başlamalıyız. Her ne kadar sadece Boğaziçi Üniversitesi rektörü(!) Naci İnci için uygulansa da 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, şiddeti hem çok detaylı şekilde tanımlamış hem de şiddete maruz kalan kadınlara çeşitli haklar, tedbirler sunmuştur.

6284 Sayılı Kanun'da şiddet; fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmenizle veya acı çekmenizle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketler olarak tanımlanır. Yani kanun şiddeti yalnızca akla gelen ilk anlamı olan fiziksel acı verme durumu olarak değil; cinsel, psikolojik ve ekonomik anlamda da ele almıştır. Bu kapsamda hakaret, tehdit, küçük düşürme, aşağılama, baskı kurma, paraya el koyma, ısrarlı arama, takip etme gibi birçok hareket şiddet tanımı içerisinde yer alır. Ayrıca önemli bir nokta olarak 6284 Sayılı Kanun'dan faydalanmak için "şiddete maruz" olmanız gerekmez, şiddet tehlikesi veya tehdidi altında olmanız yeterlidir.

6284 Sayılı Kanun'un şiddete uğramış

yahut şiddete uğrama tehlikesi veya tehdidi altında olan kadınlar için çeşitli haklar, tedbirler tanımış olduğundan bahsetmiştik. Bu yazı dizisinin her sayısında bu haklardan, tedbirlerden birini anlatmayı planlamaktayız. Bunlardan ilki "sığınak talep etme" hakkı.

Sığınak talep etme hakkı; şiddete uğrayan ve gidebileceği güvenli bir yer bulunmayan kadınlar için hayati bir önem taşımaktadır. Şiddete maruz kalan kadın, hem kendi hem de çocukları için sığınak talep edebilir. Sığınak talep etmek için

şiddete dair herhangi bir kanıt sunulması gerekmez. Şiddete maruz kalan kadının şikayetçi olması ya da tedbir kararı alması gibi hususlar da kesinlikle aranmaz. Kadın, herhangi bir eyleme (şikayet, tedbir, darp raporu aldırma) zorlanamaz. Fakat yapılan şikayetlerin, alınan darp raporlarının, ileride yaşanacak her türlü durum için yargı sürecinde şiddete maruz kalan kadının lehine delil teşkil edeceğinin altını da ayrıca çizmek, önemini hatırlatmak gerekir. Ayrıca sığınak talep etmek için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak da gerekmez. 6284 Sayılı Kanun kadınları hangi ülkeden geldiklerine göre ayırmaz, şiddete uğrayan mülteci ve göçmen kadınlar da sığınak talep edebilirler fakat Türkiye'de kalışlarına dair bazı belgeler talep edilebilir.

Yaşadığı şehirdeki sığınakta dahi kendini güvende hissetmeyen şiddete maruz

kalan kadın, farklı bir şehirdeki sığınakta kalmayı isteyebilir. Kanun gereği bu sığınakların adresleri gizlidir, sığınaktaki kişinin isteği olmadan kimse ona ulaşamaz. Bu durumun, anne-baba gibi 1. dereceden yakın akrabalar da dâhil olmak üzere herhangi bir istisnası yoktur.

Sığınak talebi hem sözlü hem yazılı biçimde yapılabilir fakat yazılı biçimde olması ve verilen cevabın da yazılı biçimde verilmesinin talep edilmesi daha sağlıklı olacaktır. Sığınak talebi Karakollara, Cumhuriyet Başsavcılıklarına, Valiliklere, Kaymakamlıklara, Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezlerine, Aile Mahkemelerine yapılabilir.

Hangi saatte veya günde gittiğiniz fark etmeksizin herhangi bir karakola gitmeniz hâlinde polis sizi dinlemek, güvenliğinizi sağlamakla yükümlüdür. Bu bir zorunluluktur. Şiddete uğradığınızı veya şiddet tehdidi altında olduğunuzu söylemenize rağmen sizinle gerektiği gibi ilgilenmeyen yahut sizi dinlemeyen polis suç işliyor demektir. Sığınak talep etmeniz hâlinde polisin sizi güvenli bir yere götürmesi gerekir. Bu yer bir sığınak olabileceği gibi yakınlarda bir sığınak olmaması durumunda güvenli bir otel, misafir evi, polisevi gibi bir mekân da olabilir. Eğer acil bir durum söz konusu değilse herhangi bir makama başvurmadan önce bir avukat yardımı almak bu hakları kullanabilmek açısından faydalı olacaktır. Maddi durumu bir avukat ücretini karşılamaya yetmeyen kadınlar Baro'nun Adli Yardım Servisine başvurarak bir avukat talebinde bulunabilirler. Fakat burada kadın örgütlerine, kadın dayanışma topluluklarına ve onların gönüllü avukatlarına da hayati bir görev düştüğünün altını çizmek gerekir. Hatta onların dışında da her bir kadının, şiddete maruz kalan veya tehdidi altındaki bir başka kadına haklarını anlatması ve bu hakları kullanabilmesi için onu cesaretlendirip yol gösterici olması kritiktir.

Bu hakları kullanmamızın hatta bilmemizin bile gerekmeyeceği güzel günlere inançla ve tüm kız kardeşlerimize sevgiyle...

Onay İnşası Nedir?

- Kişinin onay vermediği herhangi bir cinsel davranışta onay almak için kişinin karar verme yetisini manipüle etmek. İsrar, yalan, duygusal tehdit, ikna süreçleri (hediyeler, maddi destek ve ikram), duygusal baskı (kişiye kendini suçlu hissettirme), kaygıyı azaltma (birliktelik üzerine verilen güvenceler) gibi fiziksel zorlama içermeyen yöntemler kullanılır. Arzu ve onay birbirine karıştırılmamalıdır. Bir kişiyi ya da cinsel davranışı arzulamak, o davranışa onayınız olduğu anlamına gelmez. Her birey cinsiyetinden/cinsel kimliğinden bağımsız olarak, cinsel davranışlara onay vermeyi veya vermemeyi seçer. Onayın inşa edilmesi, bu seçimlerin bulanıklaşmasına ve hayatta kalanın maruz bırakıldığı şiddeti çok sonra fark etmesine sebep olabilir. *

*<https://cinselsiddetlemucadele.org/kavramlar-sozlugu/>

Direnerek Güçleniyoruz

Adkotürk makarna fabrikasında çalışan ve sendikaya üye oldukları için baskı ve tehditle istifaya zorlanan, istifa etmeyi kabul etmeyip hak arama mücadelesine devam eden kadın işçiler Kod-29 ile işten çıkartıldı. Adkotürk direnişinden Yonca, Nazlı, Hülya ve Meryem ile direnişle başlayan ve grev kararıyla devam eden bu sürecin üzerine kalıcı olacağını düşündüğümüz olabildiğince kapsamlı bir söyleşi yaptık.

Röportör: Fabrikada kadın ve işçi olmanın zorlukları nelerdir?

Yonca: Ülkemizde kadın olmak zaten zor. Hem kadın hem işçi olmak daha zor. Evde kadınız ve ayrıca anneyiz. İşte kadınız. İş yerlerinde biraz daha şartlarda zorlanıyoruz tabii. Açık söyleyeyim iş yerinde erkekler bir kademe daha üstün sayılıyor. İş hayatında bizlere uygulanan baskılara ve verilen zorlu işlere baktığımızda erkekler daha şanslı diyorum. Ama kadın her yerde eziliyor. Örneğin, bugün şu bardağı bile yıkamayı erkek elinin tersiyle itebiliyor ama kadın bunu evin içerisinde yapamıyor. İçeride de mesela makineler yıkılırken erkekler altı kere mola kullanıyorsa kadınlar üçüncüyü kullanamıyor bile. Yani iş hayatında daha zorlu bir süreçteyiz. Eve geliyoruz. Yine bir ezilme, yine bir zulüm var. Hem işin baskısı hem evin baskısı. Mücadelede kadınlar hep böyle bir baskı altındalar. Bu dünyada bu baskı ortamını elinin tersiyle itecek kadınların olduğunu düşünüyorum. Ülkemizde maalesef bizim söz hakkımız her zaman arka plana itiliyor. Bence artık kadınlar o perdeyi kaldırmalılar.

Nazlı: Yani kadınsın. Fabrikada tabii ki erkek işçiler de sömürülüyor ama kadın olmanın getirdiği dezavantajla çifte ezilmişlik yaşıyoruz. En basiti kadın bir tacize uğradığında onu dile getiremiyor. Çünkü o kadın oynadı, yaptı, kırıştırmasaydı ya da oynaşmasaydı gibi cümlelerin arkasına saklanılıyor. Belki kaba bir tabirle bunu ifade ediyorum ama bu bir gerçek.

Röportör: Fabrikada örgütlenme çalışmalarını ne zaman başladı, sendikalı olmaya nasıl karar verdiniz?

Nazlı: Ben iki yıldır çalışıyorum bu fabrikada. Daha önce hiçbir yerde çalışmadım. İşe ilk girdiğimde oradaki haksızlıkları, kesintileri, mobbingleri gördüğümde kendi adıma zaten hep "Ah, buraya sendikayı sokabilirsek, yapabilir miyiz, başarabilir miyiz?" diyordum. Yanımdaki arkadaşım ile hep konuşuyorduk. Bir gün sekiz / dört vardiyasından çıktık. Elinde mikrofon biri konu-

şuyor dışarıda. Yılda dört kez ikramiyeniz olacak, şu haklarınız olacak diye. Biz şoka girdik. Biz bunların hayalini kurarken bir anda karşımıza çıkmıştı. Hemen orada o gün hiç kimseyle konuşmadan kimseyle paylaşmadan üyeliğimizi gerçekleştirdik. Ama sendikanın fabrikada temsiliyet alması için dört senedir devam eden bir mahkemesi varmış. Bizim bunlardan hiçbir şekilde haberimiz yoktu. Ondan sonra içeride başladık çalışmalara. Acaba kim üye olabilir? Kime üye olduğumuzu söyleyebiliriz? Kim sendikaya yaklaşır? Bir yandan da korkuyoruz tabii duyulmasın, söylenmesin diye. Çünkü hemen mobbingler, sıkıştırmalar başladı. O yüzden temkinli yaklaşıma çalıştık.

Yonca: Sendikalı olmaya karar verme sebepim, bir gece vardiyasındaydım. Şu anda grev alanında olan Zemzem arkadaşım ile beraber molaya çıktık. Arkadaşımızın biri sessiz bir şekilde Gonca ve Selma isimli iki arkadaşımızın sendikalaştıkları için işten çıkarıldıklarını söyledi. Sendikalaşma var dikkat edin diye de uyarıda bulundu bize. Sendikanın varlığından haberim olmuştu. O koridorda benim yaptığım hareketi size söylesem gülersiniz. Oynarak gittim. Tam istediğim şeydi çünkü. Kanımda da varmış birazcık o hareketler. Babam da Mart'ın on birinde vefat etmişti benim. Bana cenaze izni vermediler. Eşim özel bir sektörde çalışıyordu. Ona kayınbabasının vefatında sendikalı olmamasına rağmen cenaze izni verdiler. Ama benim cenaze iznimi vermediler. İçeride de benim yaklaşık 18 gün yıllık iznim var. Yıllık izin istedim onu da vermediler. Sendika geldikten sonra burada örgütleneceğim dedim ve o anda karar verdim ve sendikalaştım. O zaman henüz eylemimiz başlamamıştı.

Röportör: Sendikalı olduğunuzu gizleme gereği duydunuz mu?

Nazlı: Evet. Çünkü çok fazla baskı vardı, çok fazla mobbing vardı. Molalarımızda çalışma arkadaşlarımıza bizi takip ettiriyorlardı. Onlar ifşa olduğunda hemen başka bir insanı koyuyorlardı bizleri takip etmesi için. Nereye adım atsın kafanı çevirsen o insanla yüz yüze geliyorsun.

Psikolojik baskı uyguluyorlardı bize bu şekilde. Ne yapıyor sana? Senin bölümünü değiştiriyor. Seni alıyor, hiç bilmediğin zor bir alana koyuyor. Yapacaksın diyor. E yapamıyorsun, bilmiyorsun. Mesela ben boş bardakta çalışıyorum. İki senedir ben hep oradayım. Üye olduğumu anladığı anda beni aşağıya indirdi. Sen artık aşağının elemanısın, dedi. Ben aşağıyı bilmiyorum ama. Hatta birçok arkadaşımız e-devlet şifrelerini istediklerinde üyeliklerini iptal ettiler. Daha sonra tekrar üyeliklerini gerçekleştirdiler. Çünkü e-devletten bakıyorlar üye misin değil misin?

Yonca: Tabii ki duyduk. Çünkü sendikalaştığın öğrenildiği an Kod-29'dan işten çıkartılıyordun.

Üyeliğimizi gerçekleştirdik. Fatmagül abla bize şu soruyla geldi, Zemzem'le ikimize. Gelin bakalım buraya, dedi. Biliyor bizim dik kafalı olduğumuzu ve örgütleneceğimizi. Sendika diye bir şey var, dedi. Ben sizin işinizden olmanızı istemiyorum, dedi. Ama bizim üye olduğumuzu bilmiyorlar. Böyle bir şeye ne dersin? Sendikalı olmadığımı söylemek zorunda kaldım. Sen ne dersin o dedim. Ama sendikalıydım ve ben kendimi biliyorum. Yani örgütlenme içeride kolay olmuyor. Fabrika iki katlı. Mikser dediğimiz bir alanımız var içerideki arkadaşlarımız bilir. Sürekli kimle konuştuğumuzu takip ediyorlar. Sonra o arkadaşı çağırıp "Yonca sana ne söyledi?" gibi sorular yöneltiyorlardı. Ama biz hayatımızla veya çocuklarımızla ilgili konuştuğumuzu söyledik. İçerideki örgütlenme bir anda duyulduğu için işveren ve killeri bunu kısıtlamaya çalıştılar. Başarılı olamadılar tabii. Çünkü örgütlenmek isteyen arkadaşlarımız zaten öyle ya da böyle bizleri bulup üye oluyorlardı. Bu şekilde sendikalaştık. Yani aslında baktığın zaman içerideki adaletsizlik, haksızlık bizi sendikalı olmaya yöneltti. Bizim sendikalaşma hakkımız engellenemez diye düşündük. Bunun araştırmasını da internetten çok yapmışım ben. Yetki belgesi almış bir sendikada örgütlenmek bizim anayasal hakkımızdı bunu biliyordum.

Röportör: Peki, sendikalaşma süreci içerisinde çok fazla baskı gördüğünüzü söylüyorsunuz. Ağırlıklı olarak kadın işçilerin olduğu bir fabrikadasınız. Erkek işçiler de var sizlerle birlikte örgütlenen. Kadın kimliğinizden dolayı bu baskının şeklinin değiştiğini hissettiniz mi?

Nazlı: "Aç kalırsınız. Her şeye mecbursunuz. İşsiz kalırsınız. Bir daha hiçbir yerde iş bulamazsınız. Sizi kimse çalıştırmaz. Elinizde zaten mesleğiniz yok. Burası sizin için en iyisi. Bir şey bilmiyorsunuz. Sendikadan dolayı burayı da kaybederseniz başka hiçbir yerde iş bulamazsınız ve çok pişman olursunuz." gibi birçok cümle duyduk. Mesela sen çalışıyorsun makinenesin. Hiçbir şey yapmıyorsun. Ama arkana gelip seni sadece izliyor. Sekiz saat boyunca birinin seni seyrettiğini düşün. Bu bir taciz değil mi?

Hülya: Birçok kadının kocası da razı olmuyor zaten. Tamam kendisi sendikalı olmak istiyor ama hem maddiyat hem koca baskısı engel oluyor bazı şeylere. Çocuklarını düşünüyor kadın. Buradan ayrılırsam başka bir yerde iş bulabilir miyim sorusu var hep kafasında. O yüzden biz kadınlara daha çok yükleniyorlardı. Kadın çalışanların sayısı çok olduğu için kadınlar arasında sendikalaşmanın artmasından korkuyorlardı. Erkeklerdeki sendikalaşmanın azlığını onlar da çok iyi biliyorlardı. Erkeklerden sıkıntı doğmaz düşüncesine sahiptiler.

Yonca: Sekiz saat boyunca Mehdi'nin gözleri benim üzerimde. Bir erkekle göz göze geldiğinde kasılırsın zaten. O anda yapacağın işi yapamazsın. Elin ayağın dolaşır. Bu bir baskıdır bana göre. Bu tacizi hissettiğim zaman içimde bir fırtına kopuyor. Ve o an ağlamak istiyorum. Yine bir gece vardiyasındaydım. Hilal ve İlknur isimli iki arkadaş hadi molaya gidelim dediler fakat ben onların bana oyun oynadığını bilmiyorum. Herhangi bir art niyet aramadım tabii. Çalıştığım süre içinde molamı 10 dakikayı geçirmemeye çalışıyordum. Hep sekiz dakikada dokuz dakikada içeri girmem gerekiyordu. O gün bana dediler ki biz de oturuyoruz, sen de otur, bir şey olmaz. Ve oturduk birlikte. Ertesi gece İK Müdürü Ayşe Hanım'dan bana ihtar geldi. Sen molanı 16 dk. kullanmışsın. Evet, kullandım ama tek başıma

değildim. Üç arkadaşlık orada. Sendikaya üye olduğum için bana bu ihtar geldi. İK müdürünün söylediği cümle sen sendikalısın, bundan sonra başına gelecekleri sen düşün. Diğer iki arkadaş herhangi bir uyarıda bulunulmadı. Çünkü sendikalı değillerdi. Bizlere verdikleri 10 dk. mola zaten. Ben kadını lavaboya mı gideyim? Hadi, lavaboya gitmedim ki zaten iş alanında lavaboya gitmek yasak bize. Çay mı içeyim? Çayda zaten yemekhanede bir üst katta. Sigara mı içeyim? Hangisini yapayım? Bunların üçünden birinden ödün vermek zorunda kalıyordum. Ayrıca üretim alanında bizim telefon kullanmamız yasak ama erkekler kullanıyor. Burada bile ön planda. Erkekler telefonu her halükârda kullanabiliyor. Ama kadın asla cebinde ya da göğsünün şurasına telefon sokamıyor. Yasak olduğu için ceza yiyorsun. İki ay boyunca performans adı altında verdikleri 300 TL para kesiliyor ve bir de üstüne ihtar ve savunma yiyorsun. Vardiya amirimiz Fatmagül ile mahkemelik oldum ben. Çünkü bana işe yaramaz, çocuğu ölmüş bir kadına gereksiz, değersiz, karactersizsin dediği için ona 25 milyarlık hakaret davası açmıştım. Kadınsın ya. Hem cinsin yapıyor sana bunu. Yani şöyle düşünmesi lazım. Bizim hayatımızda şiddet var. Çocuk doğurabiliyoruz. Elimizdeki maddiyatın önüne geçebiliyoruz. İş yerindeki çalışmayı düzene sokabiliriz. Biz özgürlüğümüzü, haklarımızı almak için mücadele ederken benim ayağıma çelme takmak isteyen bir kadın. Aslında kadın kadının omzundan tutmalı. İşte patron olduğu zaman işler değişiyor. Sendikalaştık diye bu vardiyada da öbür vardiyalarda da ekmek yiyeceğini düşünmüyorum dedi. O günkü psikolojimi anlatsam şaşırırsınız. Bacaklarım titredi. İşten çıkarılacağımı biliyordum. Depoda erkeklerin çalıştığı yere verdiler ki sırf erkeklerle orada bir sıkıntı yaşayalım da Kod-29 ile işten çıkışımızı verebilsinler diye. Kadınların o alana girmesi yasak çünkü. Yirmi dört senelik çalışma hayatımda biz karanlık olmadık çalışma arkadaşlarımızla. Yeri geldi biz elli erkeğin içinde üç kadın çalıştığımız oldu ama hepsi bizim kardeşlerimizdi. Burada haremlik oynuyorduk. Sendika geldikten sonra zaten bizlere de bir özgüven geldi. O yüzden aslında elimizin tersiyle itip o dağa çıkmak istedik. Aslında yılların birikimiydi bu. Sendika bize güç verdi.

Röportör: Greve katılma kararı verdikten sonra çevrenizde ne tür engellerle karşılaştınız? Destekleyen veya karşı çıkan oldu mu?

Yonca: Eşim çok destek oldu bana. Dedi ki sununa kadar arkadayım. Kod-29'dan çıkartılmış olabilirsin ama sen ahlaksız hiçbir şey yapmadın. Bu mücadeleyi başaracaksın dediği için çıktım aslında bu yola. Belki başka arkadaşlarımızın eşleri gibi ezilseydim, dövülseydim ya da hakarete uğrasaydım bu kadar güçlü olamazdım. İçerideki mobbinglere, baskılara, tacizlere maruz kaldığımda eve gelip çok ağlıyordum. Eşim hep şunu söylüyordu: "Sen bu değilsin. Silkelen artık kendine gel. Senin yaptığın çocuklarına da örnek olacak, onurlu bir mücadele." Bizim sürecimiz çok uzun sürdü. Yedi aydır direnişteyiz. Evde bile bazen yemek yapmadığımda "Ne yapıyorsunuz ki akşama kadar orada" sorusunu duymadım. Sizde güçlü bir kadınlık duygusu var, ben olsam bir gün bile katlanamam diyor. Belki de beni desteklemek, güçlendirmek için yapıyor bunu. Ken-

dimi grev alanındaki direnişteki arkadaşlarımdan çok daha şanslı hissediyorum. Çünkü buradan eve gittiğimizde bir de eşimiz bize destek vermezse çok zor.

Hülya: Eşimden yana hiçbir sıkıntım olmadı ama ailem bu konuda ön planda olmamı istemedi, istemiyor. Düzenimiz değişti, saatlerimiz değişti. Ben eşimle dönüşümlü gelmek durumundayım. Çocuklarımızla da ilgilenmek zorundayız bir taraftan. Burada da mücadeleyi veren gene kadınlar.

Meryem: Benim eşim de greve katılma konusunda sen bilirsin, yaşadıklarını sen daha iyi biliyorsun, dedi. Ben işi bırakmak istedim çoğu zaman. Çünkü baskılara, mobbinglere dayanamıyordum. Altı senelik, beş senelik çalışan insanları hiç tanımamış gibi Kod-29'u bahane ederek işten çıkartıyorlardı. Sonuçta bu insanlar yıllarını vermiş bu iş yerine. Biz orada itfaiye hortumlarıyla eldivenlerimiz olmadan ellerimizi yakarak temizlik yapıyorduk. Hiç kolay bir iş yapmıyorduk. Altı senede, beş senede bu insanları tanımadınız da yeni mi tanıdınız? Sendika gelince mi tanımaya başladınız? Ondan sonra ben eşime söyledim. Ama tabii grevin bu kadar uzayacağını tahmin etmedik. Bunda yalan yok yani. Hani böyle uzayacağını, bu kadar mücadele edeceğimizi tahmin etmemiştik. Ne olacaksa o gün olup bitecek diye düşünüyorduk. Bu kadar polisi önümüze dökeceklerini falan tahmin etmedik. Ama eşim destekçim. Tabii benim de annem, ailem girmese miydin kızım, çocukların var gibi söylemlerde bulunuyorlar. Tabii ki çocuklarımızı ihmal etmiyoruz. Çünkü buraya sabah gelip akşam gidiyoruz. Çocuklarımızı okula hazırlayıp direk buraya geliyorum. Onlar Allah'a emanet, gidiyorlar yani. Çünkü her yerde kadınız.

Nazlı: Benim eşim kesinlikle sıcak bakmadı. Ama ben elimi masaya vurdum. Bu benim kararım ve sen de saygı duymak zorundasın dedim. Ben bu greve çıkacağım dedim. Kesinlikle istemedi. Hâlâ istemiyor. Bir gün, ciddi ciddi kaybettiniz dedi. Hep böyle olumsuz şeyler söylüyor. Evet dedim, kaybettik. Evliliğimiz süresince senin bir sürü hataların, yanlışların olduğu hâlde ben her seferinde senin arkanda durduysam bu da benim hatamsa sen de benim arkamda duracaksın, dedim.

Röportör: Ağırlıklı olarak kadınların öncü olduğu bir grev ve birçok kadının ilk direniş pratiği. Bu grev deneyiminin sizler üzerindeki dönüştürücü etkisi nedir?

Yonca: Ben olduğumu bilmiyordum önceden. Yani bir fikri eşime sorarken titreyerek sorardım. Biliyorum, evet eşim izin verir ama öz güven eksikliği vardı. Yani bir yere gidilecekse ben buraya gidiyorum ya da ben bunu yapıyorum ve bunu yaparken kendi kararımla yaptığımı anlıyorum. Köle olmadığımı anladım. Hiç kimsenin emri altında yaşamamayı öz iradenle ne hissediyorsan ne yaşamak istiyorsan onu yaşaman gerektiğini öğrendim. Aslında ben bu değilmişim. Yapmak istediğim şeyin çok da doğru olduğunu bir başkasının fikrini almadan yapabileceğimi hissettim. Ben artık kadın olduğumu hissettim. Kendimde hissettiğim değişikliği şu an tarif edemiyorum, anlatamıyorum. Bazen evimizin temizliğini yapamadığımızda her kadının yaşadığı bir sıkıntı vardır. Ben bugün işimi yapamadım, o ev öyle kaldı. Grev alanında ya da örgütlenmede şunu öğrendim. O kapıyı çektığın zaman o iş yarın da yapılır ama oradaki etkinlik asla kaybedilemez bir şey. Devletin arka yüzünü de gördüm böylelikle. Örgütlenmenin vatan hainliği olmadığını öğrendim mesela. Eskiden örgütlenen insanları haberlerde izlerken hep terör gibi görüyorduk. İşçiler bir direnişteyken rahatlarını bozdular, ne güzel maaşlarını alıyorlar, daha ne istiyorlar ki diydum. Yanlış anlamayın bugün Türkiye İşçi Partisi bir eylem yapsaydı, Türkiye İşçi Partisi'nin ne olduğunu da bilmiyorduk. Artık birçok toplumsal olaya başka bir açıdan bakmayı öğrendik. Örneğin son zamanlarda üniversite öğrencilerimizin yurt bulamamalarıyla ilgili haberleri yayınlandı. Cumhurbaşkanı çıktı, ne dedi? Dedi ki bunlar öğrenci değil, bunlar vatan haini. Ama onlar aslında bizim valilikte yaşadığımız olayı yaşadılar. Olayların perde arkasının yansıtıldığı gibi olmadığını öğrendim. Politik düşünmeyi öğrendim açıkçası. Ben, ben olduğumu öğrendim. İçimdeki cevheri çıkardım. Ben gerçekten de bir mücevhermişim diyorum. Abarttım mı acaba?

Şu anda grevimizin 57. günündeyiz. Grevimiz bin gün sürsün, üç bin gün sürsün. Ama bize greviniz kırıldı demesinler. Oradaki atmosferin, oradaki heyecanın, oradaki kardeşliğin dağılacağına üzülüyoruz. Her sabah saat altıya on kala kimse beni yatağımdan kaldırıp grev alanına getiremez. Bugün işe bile gitsen yedide çıkıyorsun evden. Beş gibi kalkan arkadaşlarımız var. Mesela kadınlar psikolojik sıkıntıları çabuk yaşayan insanlar. Terapi görürler ya da psikiyatriste giderler. Ama inan ki bizim grev alanına gelsinler. Açık söyleyeyim bana çok güzel geliyor. Bütün yükü orada bırakıyorum. Ben burada yoldaşlığı öğrendim, işçilerin birlik olmasını öğrendim. İşçiler tek başına asla bir mücadele veremez. Birlikte başarabiliriz bunu öğrendim.

Hülya: Önceden direnişin ne anlama geldiğini bilmiyordum. Galiba bilinçlendik. Ben çocuğu doktora götürüyorum mesela aklım burada kalıyor. Değişik bir his gerçekten. Çevreye etki etmemiz bile benim hoşuma gidiyor. Sendikasız hiçbir yer kalmaması istiyorum.

Nazlı: Bir kere her şeyden önce haklarımızı öğrendik. Susmamayı öğrendik. Konuşmayı öğrendik. Mesela evde bir şey olduğunda susup tepki vermediğim şeylerde artık konuşuyorum. Sesimi

yükseltiyorum. Eşim bile şaşırıyor bazen. Bende değişimi o da fark ediyor. Susmuyorum artık. Bir şey yanlışsa yanlıştır onu dile getiriyorum. Söylüyorum, kabul etmiyorum, itiraz ediyorum. Ezilmiyorum yani. Biz gücümüzü fark ettik. Aslında biz çok güçlüydük. Şu anki bilincimizle biz içeride olsaymışız içeriği ağırlatmışız yani. Gerçekten korkak davranmışız biz ya.

Dün ailem, abim, kardeşlerim canlı görüntü yaptık telefonda. Abim "Ooo devrimci kardeşimiz de teşrif etti." diyor. Devrimci diyorlar bana. Ben gurur duyuyorum tabii. Hoşuma gidiyor. Herkesi bilinçlendirdik bir kere.

Röportör: Grevin başladığından bu yana kırılma yaşayan arkadaşlarınız oldu mu?

Yonca: Tabii ki de oldu. Olmayacak, dağılıyoruz, biz boşu boşuna çıktık, bunun sonu nereye varacak diyen arkadaşlarımız oldu. O arkadaşlara "Bunun tadını çıkarmaya, kendini geliştirmeye bak." diyoruz. Şu içtiğin çayın tadını al, birkaç gün de olsa kaliteli yaşa. Mesela bir arkadaşımız Saray'dan geliyor, iki otobüs değiştiriyor. O kadar zorlu bir yoldan gelişinin tadını çıkar mesela.

Röportör: 129 günlük direnişin ardından 23 Ağustos'ta mücadelenizi greve taşıdınız. Bu süreçte gelen olumlu ya da olumsuz tepkiler sizi ne yönde etkiledi? Greve ilk günkü kararlılıkla devam etmenizin motivasyonu nedir?

Yonca: Memlekette teyzemin eşi var. Grevimiz ile ilgili sosyal medyada paylaşım yapıyorum. Aradı beni bir akşam. "Kızım sen ne yapıyorsun artık kendine gel. Sen senden geçtin artık, nelerde görünüyorsun?" dedi. Haberlere kadar çıktık. Aslında ne kadar güzel bir şey, benimle gurur duymalısın, dedim. Bu durum beni yıldır mı, hayır. Önemli olan benim ne yaşadığım, benim ne istediğim. Biz onların her yaptığını sıkıntı yaparsak biz olamayız ki. Örgütlenmede de öyle değil midir? Senin, kim olduğun bilmen, kişiliğini oturtman gerekir. Dışarıdaki tepkilerin olumlu ya da olumsuz olması önemli değil. Ben nerede olmam gerektiğini biliyorum.

Sadece grev alanında bir gün üzüntü yaşadık. O da grevimizin ilk günüydü. İşverenin grevi kırma ya çalıştığı gün. Hepimiz iki gün kendimize gele-memiştik ama asla yılmadık. Oradaydık. O gün insanların gözüne baktığımda bir duygu vardı ve dokunsan ağlayacak tarzdaydı. Onun hüznünü asla unutmuyacağım. Grev ile ilgili tek hayal kırıklığım oydu benim. Üç yüz kişiye podyuma çıkmış gibi yürüyüş yaptırıldılar. Bir kadının boyun eğmesi işte oydu. Hayır, ben burada yürüyemem diye-meyecek kadar korkutmuşlardı onları. Onların bizim yanımıza gelmemesine üzülmedim. Onların o hâli beni çok incitmişti bir kadın olarak.

Karaman'daki işverenlerle de ortak çalışması olduğu için grevin nasıl kırılacağını çok iyi araştırmış. Geceden getirmiş işçileri. Bizler çevik kuvvetle arbede yaşarken içeride omuz omuza canla başla çalıştığımız ama bizim bugün yolda görüp selam vereceğimiz arkadaşlarımızın bizlere destek vermeyip orada mangal partileri vermeleri grev kırıcılığıdır. Biz o grevde hepimiz için oradaydık aslında. Bir tek o altmış kişi yoktu. Üye olup da hâlâ üyelikleri devam eden içeride çalışan arkadaşlarımız var ve şu cümleyi söylüyorlar "Bizler sizi çok istiyoruz içeri gelin." Ama sen gelmeden

ben gelemem. Sen omzuma dokunduğunda ben güçleneceğim.

Hülya: Greve ilk çıktığımız gün içeriden videolar geldi. İçeride işçiler halay çekiyorlar. Sendika giremedi iş yerine diye. Mangallar yapıyorlar.

Röportör: Grev sonunda emekçi kadınlar olarak talepleriniz ve beklentileriniz nelerdir?

Yonca: Asla grevdeki ve direnişteki arkadaşlarımı unutmuyacağım. Dışarıdaki örgütlenmeye güç vereceğim. Şurada grev var desinler ben oraya gideceğim. İşimi bırakıp burada bir örgütlenme var ama buradaki örgütlenme çok zor dediklerinde oraya işe girip oranın alt yapısını yapacağım. Orada da bir görev alanını bir direnişi yaşamak istiyorum açıkçası. En azından öncü kadın olarak tarihe adımlar yazdırmak isterim. Hayalim de bu. Ev, mal, mülk değil bu saatten sonra hayalim. Çünkü grevden direnişten sonra hayatın paradan ibaret olmadığını bir şeyin mücadelesinin çok farklı yönlerde kazanılması gerektiğini anladım.

Nazlı: Tabii ki önce her şey eşit olsun. Eşitlik olsun yani. Yalalaklık veya benim adamım değil de herkes eşit olsun. Emegimizin karşılığını alalım. Haklarımız neyse onu alalım. Biz zaten fazlasını değil emegimizin karşılığını istiyoruz. Eşit işe eşit ücret istiyoruz. Mesela posta başıyım. Bu elemanda sürekli bana yalalaklık yapıyor, gözümüne girmeye çalışıyor. Bu eleman da sessiz sakın, işinde daha fazla yazıyorum. Buna posta başı karar veriyor. O da bir kadın. Diyelim ki izin konusunda sıkıntı yaşadın, tartıştın. O ay senin performansını indiriyor. Yani kendilerine göre bir düzen olsun. Kalfalarına göre.

Yonca: Bizim çalıştığımız yerde erkekle kadının maaşları farklıydı. Erkeği her zaman ev geçindiren ama kadını eksi olarak görüyorlar. Dul kadınlara daha çok baskı uyguluyorlar. Sen dulsun, çalışmak zorundasın, kira ödüyorsun, çocuğun da var. Nerede kötü, nerede çalışamayacağı bir durum varsa oraya gönderiyorlar. Buradan gidersen kim alacak? Bir de işsiz kalırsın. Nasıl geçinirsin? Buradan vuruyor kadını yani. Oysa sen ona bakmayacaksın o kadın orada mücadele veriyor. Her şekilde eşitiz.

EYLEM GÜNLÜKLERİ

5 Ekim

Tekirdağ Çerkezköy: İstanbul Milletvekilimiz Sera Kadıgil, Çerkezköy'de sendikaya üye oldukları için işten çıkarılan Adkotürk işçilerini ziyaret etti.

5 Ekim

İzmir: İzmir'de PTT-Sen direnişini ziyaret ettik. Kadın arkadaşlarımızı tehdit eden, kanun tanımaz Yavuz Çakır'ın karşısında mücadele eden arkadaşlarımızın yanındayız!

15 Ekim

Ankara: Taliban'ın Türkiye'ye gelmesine dair Ankara'da yaptığımız basın açıklamamız.

17 Ekim

İstanbul / Şişli: Saray'dan yönetilen ülkemizde her geçen gün halkın omuzlarındaki yük artıyor. Bu yükün altında da en çok biz kadınlar kalıyoruz! Geçinemiyoruz!

17 Ekim

İzmir / Konak: Biz kadınlar yoksulluğun, yoksunluğun ne olduğunu biliyoruz! Geçinemiyoruz!

20 Ekim

Muğla / Fethiye: Geçinemiyoruz! Emeliğimizde inat etmekten vazgeçmedik, vazgeçmiyoruz!

20 Ekim

Muğla / Bodrum: Çarşıda, pazarda nefes alınmıyor! Geçinemiyoruz!

23 Ekim

İndomie / Adkotürk: Sendikaya üye oldukları için Kod-29 ile işten çıkarılan Adkotürk işçilerini grevlerinin 62.gününde ziyaret ettik. Direnen işçilerin yanındayız!

31 Ekim

Balıkesir / Edremit: Çarşıda, pazarda nefes alınmıyor! Geçinemiyoruz, çünkü sarayınızın bir servete denk gelen masraflarını biz ödüyoruz!

1 Kasım

Kocaeli: Seyhan Gözel 28 Ekim'de Gölcük'te öldürüldü! Nefes Balkan 5 Ekim'de şüpheli bir şekilde pence-reden düşerek hayatını kaybetti! Seyhan ve Nefes için Kocaeli'nde bir araya geldik.

5 Kasım

İstanbul: Çilem'in yanındayız! Kadın dayanışmasının sıcaklığıyla kucaklıyoruz.

5 Kasım

Antalya: Kirpiğimiz yere düşmeyecek, ellerimiz Çilem'in ellerinde!

5 Kasım

İzmir: Yaşamı savunmak hapsedilemez, Çilem Doğan'a özgürlük istiyoruz!

5 Kasım

Mersin: Erkek adalet değil gerçek adalet istiyoruz, Çilem'in cezalandırılmasını kabul etmiyoruz!

6 Kasım

Hatay: Çilem'e verilen 15 yıllık hapis cezasını kabul etmedik, etmiyoruz. Kadınlar kazanacak!

Kadına Şiddete, Yoksulluğa Karşı Yaşamda İnat Ediyoruz!